

ΣΤΕ 554*/2018 [Αμφισβήτηση μερικής κύρωσης δασικού χάρτη και τροποποίησης αυτής]

Περίληψη

-Οι προσβαλλόμενες “παραλείψεις” ασκήσεως εποπτείας και εφαρμογής της περί δασικών χαρτών νομοθεσίας, δεν αναφέρονται σε συγκεκριμένη διοικητική πράξη, από την έκδοση της οποίας η Διοίκηση απέσχε παρανόμως κατά τρόπο που συνιστά παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, αλλά σε πλημμέλειες που η αιτούσα προσάπτει στον πράγματι κυρωθέντα δασικό χάρτη, η κύρωση του οποίου προσβάλλεται αυτοτελώς. Κατά συνέπεια, οι εν λόγω «παραλείψεις» προσβάλλονται απαραδέκτως καθ'αυτές, οι δε αιτήσεις ακυρώσεως πρέπει να καθορισθούν κατά το μέρος που στρέφονται κατ' αυτών.

-Οι κατά τα άρθρα 15 και ιό του ν. 3889/2010 αντιρρήσεις, οι οποίες δεν στρέφονται κατά τελειωθείσας διοικητικής πράξης, αλλά κατά αναρτηθέντων δασικών χαρτών που υπόκεινται σε κύρωση, δεν συνιστούν, προεχόντως για το λόγο αυτό, ενδικοφανή προσφυγή, κωλύουσα, κατά το άρθρο 45 παρ. 2 του π.δ. 18/1989, την παραδεκτή άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατά της μερικής κύρωσης των χαρτών δυνάμει του άρθρου 17, η οποία, άλλωστε, κατά το σύστημα που καθιερώνει ο νόμος, χωρεί ακριβώς διότι το τμήμα του δασικού χάρτη στο οποίο αφορά, δεν αποτέλεσε αντικείμενο αμφισβήτησης και, επομένως, αντιρρήσεων. Κατά συνέπεια, και παρ'ότι στο άρθρο 17 του ν. 3889/2010 δεν περιλαμβάνεται διάταξη αντίστοιχη με αυτήν του άρθρου 19 παρ. 4 (ήδη 5) του ίδιου νόμου, προβλέπουσα και ρητώς την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως, η πράξη μερικής κύρωσης δασικού χάρτη του άρθρου 17 του ν. 3889/2010, η οποία συνεπάγεται την οριστικοποίηση του χάρτη κατά το μέρος αυτό και την πρόσδοση σε αυτόν πλήρους αποδεικτικής ισχύος, υπόκειται για την ταυτότητα του λόγου, και αυτή σε αίτηση ακυρώσεως, και μάλιστα, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικράτειας, τούτο δε κατά τις γενικές διατάξεις, αλλά και κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 19 παρ. 4 (5) του ίδιου νόμου. Επομένως, και παρότι η αιτούσα δεν άσκησε αντιρρήσεις κατά του αναρτηθέντος δασικού χάρτη, η πρώτη από τις συνεκδικαζόμενες αιτήσεις ασκείται παραδεκτως από της απόψεως αυτής, τούτο δε ανεξαρτήτως της συνδρομής εν προκειμένω των προϋποθέσεων υπό τις οποίες καθίσταται περιττή η υποβολή αντιρρήσεων κατά την προαναφερόμενη κανονιστική υπουργική απόφαση, αν, δηλαδή, το ακίνητο της αιτούσας εμπίπτει εντός εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή πολεοδομικής μελέτης, όπως η ίδια διατείνεται ή όχι.

-Η προθεσμία ασκήσεως αιτήσεως ακυρώσεως κατά της κύρωσης του μη αμφισβητηθέντος με αντιρρήσεις δασικού χάρτη, η κατάρτιση και ανάρτηση του οποίου είναι γνωστή στον ενδιαφερόμενο λόγω της προηγηθείσης δημοσιότητας από

τη δημοσίευση της κυρωτικής απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δεδομένου, μάλιστα, ότι ο χάρτης αναφέρεται σε σημαντική και ευρεία έκταση. Δεν ασκεί δε επιρροή ότι το τμήμα της έκτασης στο οποίο αφορά η κάθε αίτηση ακυρώσεως είναι, ενδεχομένως, μικρό και εντοπισμένο. Άλλως έχει το ζήτημα στην περίπτωση που οι διατυπώσεις δημοσιότητας της ανάρτησης των δασικών χαρτών δεν έχουν τηρηθεί ή υπήρξαν ελλιπείς ή μη προσήκουσες, οπότε δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί τεκμήριο πλήρους γνώσης του περιεχομένου των χαρτών και να κινηθεί η προθεσμία άσκησης αντιρρήσεων. Άλλως, επίσης, έχει το ζήτημα όταν εκτάσεις εμπίπτουσες σε εγκεκριμένα σχέδια πόλεως ή πολεοδομικές μελέτες ως δομήσιμες, οπότε ο ενδιαφερόμενος, γνωρίζοντας ότι το ακίνητό του ευρίσκεται εντός πολεοδομημένης περιοχής, ευλόγως δεν επιδεικνύει ενδιαφέρον για το περιεχόμενο του δασικού χάρτη, περιλαμβάνονται εν τούτοις στο χάρτη ως δασικές. Σε αμφότερες τις εν λόγω περιπτώσεις η προθεσμία ασκήσεως αιτήσεως ακυρώσεως κατά της κύρωσης του δασικού χάρτη δεν κινείται από τη δημοσίευση της κυρωτικής απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αλλά από τη γνώση της εκ μέρους του ενδιαφερομένου.

-Η νομοθετική πρόβλεψη σταδίου αντιρρήσεων κατά του αναρτηθέντος δασικού χάρτη, ο οποίος καλύπτει ευρεία περιοχή και καταλαμβάνει ήδη ως τεχνική και διοικητική μονάδα κατάρτισης, ολόκληρη τοπική ή δημοτική ενότητα αποσκοπεί στην παροχή προς κάθε ενδιαφερόμενο της ευχέρειας να προβάλει ενώπιον ειδικώς κατεστημένου οργάνου ειδικούς ισχυρισμούς για την αμφισβήτηση του δασικού χαρακτήρα συγκεκριμένου τμήματος της χαρτογραφηθείσης περιοχής, σύννομοι από τα αναγκαία για την υποστήριξή τους στοιχεία, προκειμένου οι ισχυρισμοί αυτοί να αξιολογηθούν από το εν λόγω όργανο, που διαθέτει τις αναγκαίες για το, σκοπό αυτό τεχνικές γνώσεις και δεξιότητες αλλά και μέσα (αναλογικά και ψηφιακά αντίγραφα δασικών χαρτών, ορθοφωτοχάρτες, αεροφωτογραφίες και αεροφωτογραφικές αναφορές κ.λπ. Έαν ο ενδιαφερόμενος τεκμαίρεται ότι τελεί σε γνώση της ανάρτησης του δασικού χάρτη και της δυνατότητας άσκησης αντιρρήσεων κατ' αυτού, επιλέξει να μην τις ασκήσει, με αποτέλεσμα η συγκεκριμένη έκταση που τον αφορά, να συμπεριληφθεί στην απόφαση κύρωσης του δασικού χάρτη, δικαιούται μάλιστα να ασκήσει αίτηση ακυρώσεως κατά της απόφασης αυτής, με αυτήν, όμως, δεν είναι επιτρεπτή η προβολή λόγων ακυρώσεως κατ' επίκληση στοιχείων τεχνικής φύσεως, τα οποία θα μπορούσαν να είχαν υποβληθεί ενώπιον του αρμοδίου για την εξέταση των αντιρρήσεων διοικητικού οργάνου και να αξιολογηθούν από αυτό, τέτοιοι δε λόγοι ακυρώσεως είναι, ιδίως, οι προβαλλόμενοι κατ' επίκληση εκθέσεων φωτοερμηνείας αεροφωτογραφιών κ.λπ. Κατά συνέπεια, οι λόγοι ακυρώσεως, με τους οποίους αμφισβητείται ευθέως ο δασικός χαρακτήρας του ακινήτου της αιτούσας κατ' επίκληση ιδιωτικών εκθέσεων τεχνικού χαρακτήρα και εκθέσεων φωτοερμηνείας αεροφωτογραφιών, είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι, δεδομένου ότι το επίμαχο ακίνητο δεν εμπίπτει εντός εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή πολεοδομικής μελέτης, οπότε η άσκηση αντιρρήσεων θα καθίστατο, κατά τα ανωτέρω, περιττή και οι

σχετικοί λόγοι θα μπορούσαν, για το λόγο αυτό, να προβληθούν απ' ευθείας με την αίτηση ακυρώσεως.

-Αποκλείεται άνευ ετέρου η αποτύπωση με πορτοκαλί περίγραμμα, εκτάσεων των οποίων η πολεοδόμηση παραμένει υπό εξέταση, με άδηλη έκβαση, και εξακολουθούν, πάντως, να παραμένουν εκτός σχεδίου. Μπορούν να επισημανθούν με κίτρινο περίγραμμα εκτάσεις, για τις οποίες δεν υπάρχει, μεν, ολοκληρωμένη πολεοδομική μελέτη με επιστημονικά χαρακτηριστικά, η έλλειψη, όμως, αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι οι σχετικές διαδικασίες κινήθηκαν όλως προσφάτως και δεν έχουν προλάβει να ολοκληρωθούν, και όχι στην απουσία σοβαρής πρόθεσης για την πολεοδόμηση ή την εγκατάλειψή της από τα διοικητικά όργανα που έχουν τη σχετική αποφασιστική αρμοδιότητα.

-Ουδόλως προκύπτει, εν πρώτοις, ότι πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις εφαρμογής πορτοκαλί περιγράμματος στην επίμαχη έκταση, αφού από κανένα στοιχείο του φακέλου δεν προκύπτει η ύπαρξη σχεδίου πόλεως, εγκεκριμένου και υποστατού, η δε σχετική επιδίωξη του Δήμου ουδέποτε τελεσφόρησε, με συνέπεια η έκταση να εξακολουθεί να παραμένει εκτός σχεδίου. Περαιτέρω, όμως, δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής ούτε κίτρινου περιγράμματος, διότι, πέραν του ότι δεν προβάλλεται ούτε πολύ περισσότερο αποδεικνύεται ότι έχει πράγματι εκπονηθεί μελέτη για την ένταξη της περιοχής σε σχέδιο πόλεως, τα υπάρχοντα έγγραφα, που είναι, άλλωστε, απλές εκφράσεις γνώμων και απόψεων, ανάγονται, πάντως σε παρωχημένο χρόνο χωρίς κατά τα λοιπά να συνάγεται από οποιοδήποτε στοιχείο ότι ευρίσκεται σε εξέλιξη οποιαδήποτε ενεργός διαδικασία. Τέλος, η διαδικασία για την εκπόνηση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου, η οποία από μόνη της άλλωστε δε θα αρκούσε για την εφαρμογή κίτρινου περιγράμματος, είχε κινηθεί ομοίως σε παρωχημένο χρόνο και φαίνεται ότι έχει και αυτή ακόμη εγκαταλειφθεί. Υπό τα δεδομένα αυτά, οι λόγοι ακυρώσεως, με τους οποίους προβάλλεται ότι μη νομίμως δεν αποτυπώθηκε με πορτοκαλί ή, επικουρικώς, με κίτρινο περίγραμμα στον κυρωθέντα δασικό χάρτη η περιοχή στην οποία εμπίπτει το ακίνητο της αιτούσας, είναι, απορριπτέοι ως αβάσιμοι.

-Προβάλλεται ότι μη νομίμως από την παράλειψη αποτύπωσης εκτάσεων με κίτρινο περίγραμμα συνήχθη τεκμήριο ότι δεν υφίστανται περιοχές που να πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις για την εφαρμογή τέτοιου περιγράμματος, το δε προβλεπόμενο από τις ως άνω διατάξεις τεκμήριο είναι οπωσδήποτε μαχητό. Οι λόγοι αυτοί πρέπει να απορριφθούν ως στηριζόμενοι σε εσφαλμένη προϋπόθεση, διότι, κατά τα προαναφερόμενα, από κανένα στοιχείο του φακέλου δεν προκύπτει η ύπαρξη εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως (ν.δ. της 17.7.1923) ή πολεοδομικής μελέτης (ν. 1337/1983) ούτε η συνδρομή των προϋποθέσεων αποτύπωσης της επίμαχης έκτασης εντός κίτρινου περιγράμματος, η μη εφαρμογή του οποίου δεν οφείλεται, επομένως, στις φερόμενες πλημμέλειες της τηρηθείσης διαδικασίας. Είναι, τέλος, απορριπτέος ο

λόγος, σύμφωνα με τον οποίο μη νομίμως δεν τοποθετήθηκε πορτοκαλί ή κίτρινο περίγραμμα στην περιοχή που αφορούσε η επιχειρηθείσα έγκριση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου, διότι/η έλλειψη συνυπογραφής του από τον Υπουργό Γεωργίας δεν το καθιστούσε ανυπόστατο και, επομένως, εξακολουθούσε να αναπτύσσει τα αποτελέσματά του. Τούτο δε, διότι, εν προκειμένω δεν εκδόθηκε, πάντως, Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, έστω μη συνυπογεγραμμένο από τον Υπουργό Γεωργίας, αφού το καταρτισθέν σχέδιο ΓΠΣ ουδέποτε εκδόθηκε ούτε δημοσιεύθηκε, σε κάθε δε περίπτωση, ακόμη και αν είχε αρμοδίως εκδοθεί, οι περιοχές που θα ενέπιπταν σε αυτό δεν θα μπορούσαν εξ αυτού και μόνο του λόγου να αποτυπωθούν με κίτρινο και, κατά μείζονα λόγο, με πορτοκαλί περίγραμμα στο δασικό χάρτη.

-Λόγω της σπουδαιότητας των τιθεμένων ζητημάτων, το Τμήμα κρίνει, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 5 του π.δ, 18/1989, ότι η υπόθεση πρέπει να παραπεμφθεί στην επταμελή σύνθεση.

*Όμοιες οι ΣτΕ 556/2018 και 557/2018.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Χρ. Ντουχάνης

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή της από το Δικαστήριο.